

את הנזירות ו"חוטא הוא".(3)

אבל נזיר טהור, לאו "חוטא" קרי ביה!

שנינו במשנה: **הריני כזה** וכו' הרי זה נזיר:

סבורה היתה הגמרא, שהאומר "הריני כזה" הרי הוא נזיר משום שהיה תפוס בשער, וכמו שפירשה הגמרא את מה ששנינו "אהא נאה"; ולפיכך מקשינן:

נהי נמי דתפוס בשעריו לו יהא שתפוס הוא בשעריו, והרי סוף סוף "הריני נזיר" לא אמר!?! כלומר: הרי אין הוכחה מכך שכוונתו לנזירות, ולמה הוא נזיר!?

אמר תירץ שמואל: משנתנו עוסקת כגון שהיה נזיר עובר לפניו ואמר "הריני כזה", ולכן הרי הוא נזיר, ואף על גב שאינו תפוס בשער. (4)

שנינו במשנה: **הריני מסלסל** וכו' הרי זה נזיר:

ומקשינן: **ממאי דהדין סלסול** שערך [היפוך השערך] הוא, כלומר: מנין שכוונתו היא להיפוך שער, שהוא אכן נקרא "סלסול" כדאמרה ליה **הדא אמתא דבי רבי ליהוא גברא** [כפי שאמרה שפחתו של רבי לאותו אדם] **עד מתי אתה "מסלסל" בשערך!?** (5)

והרי: **אימא "תורה"**, שאף בה שייך לשון סלסול, וכדכתיב: "ראשית חכמה קנה חכמה, ובכל קנינך קנה בינה. **סלסלה** [חפשה, היה חוזר עליה לדקדק בה] (6) **ותרוממך!**"?

אמר תירץ שמואל: הכא נמי אף כאן עוסקת משנתנו בכגון **שהיה תפוס בשעריו**, ולכן משמעות דבריו היא שיהפך בשיער. (7)

אלעזר אפילו אנזיר טהור, על שם שציער עצמו מן היין קרי ליה חוטא, [היו יכולים להקשות מגוף לשון הברייתא שהובאה לעיל].

ותירצו: דטהור נמי קצת קרי ליה חוטא, ומכל מקום המצוה רבה על החטא, ולכן קרי ליה "נאה", מידי דהוה אמתענה תענית חלום בשבת, דיש לו מצוה לבטל את החלום, וקצת עבירה עשה שהתענה בשבת, שהרי צריך לישב בתענית למחרת השבת, לכפר על שהתענה בשבת, אבל נזיר טמא רחמנא קרייה חוטא לפי שהוא סותר וכו'.

3. ראה מה שנתבאר בהערה קודמת אות א.

4. כתבו התוספות במשנה, שבבא זו משנה שאינה צריכה היא, שהרי אפילו אם אמר "אהא" לבד והיה נזיר עובר לפניו הרי הוא נזיר, וכל שכן אם אמר "הריני כזה" והיה נזיר עובר לפניו; ולא נצרכה אלא להשמיענו שאם אמר

"הריני" לבד אינו נזיר אף שהאומר "אהא" לבד והיה נזיר עובר לפניו הרי זה נזיר, כי "אהא" לבד משמע יותר לנזירות מאשר "הריני".

5. בפשוטו לרווחא דמילתא הביאה הגמרא את דברי אמתא דבי רבי, וכדי להראות שלשון מדוברת היא, ואולם אין בכך צורך, כי בהכרח מבואר במשנתנו שלשון סלסול נופל על שיער, שאם לא כן הרי ודאי שלא היה נזיר; וראה בהערה בהמשך הסוגיא.

6. רש"י במשלי, וסיים רש"י: ובלשון חכמים "מסלסל בשעריו".

7. נתבאר לפי פשוטו; ואולם לשון תוספות הוא: הריני מהפך במצוה התלויה בשיער, וצריך תלמוד כיון שהסלסול קאי על המצוה, אם כן מה הביאה הגמרא מאמתא דבי רבי!?! ולכאורה נראה מדבריהם, שנסתנה פירוש הלשון